

Nr 474

Av herr **Nelander m.fl.**, om statsbidrag till religionspedagogiska institutet i Uppsala.

(Lika lydande med motion nr 378 i Första kammaren)

Religionspedagogiska institutet har under 12 år verkat för religionspedagogiken i vårt land.

Det stiftades på sin tid av de då existerande fem kristna lärarförbunden, nämligen Förbundet för kristen fostran, Sveriges kristliga seminaristöreelse, Förbundet Kristna seminarister och lärare, Evangeliska fosterlandsstiftelsens seminarist- och lärarförbund samt Sveriges kyrkliga lärarförbund. Det är alltså *ekumeniskt*, vilket också framgår av det sätt, varpå styrelsen utses. Utom av de nämnda kyrkliga och frikyrkliga förbunden utses dess ledamöter av biskopsmötet, Sveriges frikyrkoråd, teologiska fakulteterna i Uppsala och Lund, de frikyrkliga teologiska seminarierna samt av Kristendomslärarynas förening. Institutets inspektor är ärkebiskop Gunnar Hultgren.

Institutet har alltsedan sin begynnelse arbetat för fortbildning och vidareutbildning av lärare i kristendomskunskap på alla stadier. Tidigare anordnades årligen två sommarkurser, men sedan fortbildningsinstitutet tillkommit, har dessa kurser måst upphöra. Dock har institutets experter anlåtats vid de kurser, som anordnas av fortbildningsinstitutet. Behovet av fortbildning och vidareutbildning av kristendomslärare är emellertid så stort, att institutets initiativ på detta område visat sig vara mycket betydelsefulla. Ett sådant initiativ är de s.k. religionspedagogiska seminarierna. De har alltså akademisk karaktär och har anordnats på olika orter i landet under ledning av akademiska lärare. Denna arbetsform har visat sig vara synnerligen lämplig, då sammanträdena äger rum under terminerna å tider, då lärare har tillfälle att delta. För innevarande år planeras icke mindre än fyra sådana seminarier, av vilka två skulle ha till uppgift att samla lärare, som har reell kompetens men icke formell, pedagogisk kompetens, och de återstående två att hjälpa lärare, som icke har tillräcklig reell kompetens. De akademiska 2-betygskurser, vilka nu kommit i gång på sina håll, har understötts av institutet. Det gäller särskilt kursen i Skellefteå.

Som en av sina viktigaste uppgifter betraktar institutet den religionspedagogiska forskningen. Sedan flera år tillbaka arbetar assistenten vid pedago-

giska institutionen i Uppsala, fil. mag. Ulrica Hörberg, på en undersökning av barns gudsföreställningar. Denna har kommit till stånd genom institutet, vilket också på olika sätt sökt bidra till densamma fullföljande. Andra undersökningar är under planering.

Av synnerligen stor vikt är de internationella och internordiska kontakterna. I oktober förra året ägde en europeisk pedagogisk konferens rum i Strasbourg, anordnad av universitetets protestantiska teologiska fakultet i samarbete med »intereuropeiska kommittén för kyrka och skola». Konferensens tema var »Ungdom i den moderna världen». Vid denna konferens representerades institutet av två delegater. De svenska insatserna i dessa intereuropeiska konferenser har uppmärksammats. För tre år sedan ägde en sådan rum i Genève. Därvid framlade en svensk delegat, som representerade religionspedagogiska institutet, det svenska programmet om objektiv undervisning. Detta väckte då stort uppseende, men vid den sista konferensen i Strasbourg visade man större förståelse för de svenska synpunkterna. En av institutets styrelseledamöter är sekreterare i och representant för Skandinavien i den intereuropeiska kommittén, vars nästa sammanträde skall äga rum i Malmö detta år.

Likaledes i oktober ägde en nordisk religionspedagogisk konferens rum i Järvenpää, Finland. Härvid representerades institutet av fem delegater. Nästa internordiska konferens skall äga rum nästa år i Sverige, och det har fallit på institutets lott att anordna densamma.

Ett viktigt organ för institutets verksamhet är dess skriftserie. Genom denna serie kan lärare i kristendomskunskap erhålla aktuell information för sin undervisning. Här må blott erinras om seriens första nummer, »Handledning för skolans morgonsamling», som karakteristiskt exempel på detta slag av information. Närmast planeras en skrift om grundskolans kristendomsundervisning.

Genom konferenser och »runda-bordssamtal» bedriver institutet ävenledes kontinuerligt upplysningsverksamhet. Sålunda planeras under detta år en konferens, varvid man skall överlägga om förhållandet mellan skolans religionsundervisning och den konfessionella samfundsundervisningen.

Institutet verkar även genom rådgivning. Enskilda personer och sammanlutningar vänder sig sålunda ofta till institutet med begäran om upplysningar och utredningar.

Institutet har riksomfattande karaktär. De uppgifter, som åvilar institutet, är stora och betydelsefulla. I bjärt kontrast till detta står emellertid institutets alldeles otillräckliga ekonomiska resurser. Under det gångna året disponerade institutet över följande anslag och gåvor:

från kyrkliga arbetsfonden	10 000: —
» Diakonistyrelsen	1 000: —
» Svenska missionsförbundet	500: —

» Förbundet för kristen fostran	500:—
» Sveriges kyrkliga lärarförbund	500:—
» Sveriges förenade kristliga lärarförbund	500:—
» andra givare	77:—

Kronor 13 077:—

Institutets direktör är oavlönad. Till sin hjälp har han en sekreterare, som per år uppbär 1 200 kronor (deltidsarbete). För lokalhyra utgår per år 1 200 kr. Återstoden av tillgångarna förbrukas på sammanträden, konferenser och kurser. Det säger sig självt, att arbetets omfattning snävt begränsas av dessa blygsamma tillgångar. Mycket mer skulle kunna göras till gagn för undervisningen, om blott något så när tilltagna medel kunde ställas till institutets förfogande. Det räcker icke med anslag till kurser och liknande, då det är pengar, som går in och ut. Vad institutet behöver är framför allt medel för att kunna drivas på ett rationellt sätt. Målet måste vara, att institutets ledning och medarbetare kan avlönas och det löpande arbetet på så sätt utföras i önskvärd omfattning.

Institutet ser som sin uppgift att inom ramen för det offentliga undervisningsväsendet stimulera de enskilda lärarna i deras viktiga tjänst. Erfarenheten visar, att sådana frivilliga insatser alltid är påkallade och omfattade med intresse av dem som har till uppgift att verka i skolans värld.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att religionspedagogiska institutet, Uppsala, av statsmedel tilldelas ett anslag av kr. 25 000:—.

Stockholm den 26 januari 1965

Eric Nelander

Ake Zetterberg

Thorvald Källstad

Robert Johansson

Erik Larsson

Carl Eric Hedin

i Norderön

Elsa Lindskog

Jan-Ivan Nilsson

Evert Svensson

Einar Rimmerfors

Lisa Johansson

Yngve Hamrin

Hans Nordgren

Augustinus Keijer

Stadgar för Religionspedagogiska Institutet.

§ 1.

Institutets syfte är att främja svensk kristendomsundervisning i alla dess former.

§ 2.

Institutet betraktar evangelisk kristendom som grundvalen för vårt folks andliga liv och vill arbeta i fri forsknings anda.

§ 3.

Institutet skall i detta syfte verka för religionspedagogisk forskning, förmedla denna forsknings resultat till det pedagogiska arbetsfältet och bidra till utbildningen och fortbildningen av undervisare i kristendom.

Institutet skall utöva denna verksamhet

a) genom att vara en forskningscentral under anlitanande av och i samråd med specialister

b) genom att anordna kurser och konferenser, dels centralt i anslutning till institutets egna lokaler, dels ambulerande i olika delar av landet

c) genom att upprätta ett religionspedagogiskt bibliotek jämte arkiv och utöva publiceringsverksamhet

d) genom att tjäna som utredningsorgan i frågor, som beröra kristendomsundervisningen

e) samt genom att i övrigt beakta vikten av initiativ i olika riktningar och anpassning efter lägets krav.

§ 4.

Mom. 1. Institutet är organiserat som en stiftelse med de fem kristna lärarförbunden såsom stiftare, nämligen Förbundet för kristen fostran, Sveriges kristliga seminariströrelse, Förbundet kristna seminarister och lärare, Evangeliska Fosterlandsstiftelsens seminarist- och lärarförbund samt Sveriges kyrkliga lärarförbund.

Mom. 2. Styrelsen består av fjorton ledamöter, varav fem, vilka böra vara lärare eller skolledare i aktiv tjänst, utses av de nämnda förbunden, en från varje, vidare två av biskopsmötet, två av Frikyrkliga samarbetskommittén, en av teologiska fakulteten i Uppsala och en av teologiska fakulteten i Lund, en av de frikyrkliga teologiska seminarierna samt en av Kristendomslärares förening. Institutets ledare (direktorn) är självskrivnen ledamot av styrelsen. Ledamöterna — med undantag för direktorn — väljas för en period av tre år. För varje ordinarie ledamot väljes personlig suppleant, som inkallas vid förfall för ordinarie ledamot.

Mom. 3. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande, vilka väljas vid årssammanträde varje år.

Mom. 4. Styrelsen kan arbeta genom utskott, dit jämte en eller flera av styrelsens ledamöter även andra personer kunna av styrelsen kallas. För arbetet inom sådana utskott utfärdar styrelsen instruktion.

Mom. 5. Styrelsen utser direktor att leda institutets verksamhet. Denne är tillika styrelsens sekreterare, som inom ramen av styrelsens direktiv ordnar och leder det löpande arbetet samt har att vid årssammanträdet varje år för styrelsen framlägga berättelse över verksamheten.

Mom. 6. För handhavandet av institutets ekonomi må styrelsen inom eller utom sig utse särskild kassaförvaltare.

§ 5.

Styrelsen, som har sitt säte i Stockholm, sammanträder minst två gånger varje år. Det första sammanträdet, som hålles före mars månads utgång, är årssammanträde, varvid ärenden enligt stadgarnas § 4 mom. 3, 4, 5 och 6 skola behandlas.

§ 6.

Stiftelsen skall ej stå under tillsyn enligt lagen om tillsyn av stiftelse.

§ 7.

Styrelsen är beslutförför, om minst nio ledamöter äro närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

§ 8.

Biskopsmötet och Frikyrkliga samarbetskommittén, som utse vardera en revisor och en suppleant för denne, besluta om ansvarsfrihet.

§ 9.

Sveriges förenade kristliga lärarförbund utser inspektor för stiftelsen, och har denne som sådan rätt att deltaga i styrelsens överläggningar och beslut.

Då inspektor sålunda deltagar i besluten, är han att likställa med annan styrelseledamot, så att enligt § 7 för styrelsens beslutförhet allenast fordras ytterligare åtta ledamöter av styrelsen.

§ 10.

Ändring i eller tillägg till dessa stadgar må ske, om minst elva styrelseledamöter på två efter varandra följande sammanträden därom äro ense. Dock må mellan dessa sammanträden en tid av minst sex veckor ha förflutit. Ingen ändring må dock ske i denna § eller §§ 1 och 2.

§ 11.

Skulle institutets verksamhet nedläggas, överlämnas dess tillgångar till Sveriges förenade kristliga lärarförbund, som har att förvalta dem för syften, som i denna stiftelseurkund äro angivna.

Dessa stadgar fastställdes vid sammanträde med Sveriges förenade kristliga lärarförbunds representantskap i Stockholm den 3 januari 1953. — § 4, mom. 2 fick sin nuvarande formulering vid sammanträde den 26 mars 1955.